

ГРУПА ПОДОВЖЕНОГО ДНЯ – форма суспільного виховання дітей молодшого шкільного віку, що здійснюється у позаурочний час під керівництвом педагогів та вихователів, орієнтована на допомогу батькам у попередженні дитячої бездоглядності. Тісно пов'язана з позанавчальною та виховною роботою школи. Розкладом Г. п. д. для учнів передбачено гаряче харчування, змістовний відпочинок, інтерактивні заходи, виконання домашніх завдань (самопідготовка), гурткова робота, проведення виховних годин. Їх забезпечення покладається на навч. заклад. У Г. п. д. діти перебувають під опікою педагогів.

Як форма організації учнів вперше створена у 1918 р. у м. Петрограді, але не набула широкого застосування і була забута. Згідно з рішенням ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР № 182 від 15 лютого 1960 року «Про організацію шкіл з подовженим днем» таку форму навчально-виховної роботи було узаконено. До 90-х років ХХ ст. Г. п. д. було охоплено практично всіх учнів початкової школи, не залежно від того, в якій місцевості вони проживали. За своїм складом Г. п. д. мали кілька типів: такі, де перебувають всі учні одного класу; де перебуває тільки частина учнів одного класу; де перебувають учні кількох паралельних класів; де перебувають учні кількох різновікових класів. Групи можна було комплектувати з учнів 4-х вікових категорій.

Новим порядком створення Г. п. д. у школах, з метою профілактики втомлюваності учнів та їх загартування, передбачено обов'язковими

спортивно-оздоровчі заняття, прогулянки на відкритому повітрі, проведення фізкультхвилинок, гімнастики для очей. Для першокласників можливе створення таких умов, щоб діти могли поспати. Різниця у віці учнів Г. п. д. не може перевищувати двох років. Г. п. д. створюють за рішенням засновника школи на підставі письмових звернень батьків або ін. законних представників учнів на початок навч. року.

Для дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах, на підставі письмового звернення батьків чи ін. законних представників утворюють *інклюзивні та/або спеціальні Г. п. д.* Наповнюваність спеціальної групи має бути від 6 до 12 учнів, залежно від нозології. В інклюзивних групах може бути до 30 дітей, однак кількість учнів з особливими освітніми потребами там має бути такою: 1–3 дитини із числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою психічного розвитку, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо; не більш як 2 дітей з числа дітей сліпих, глухих, з важкими порушеннями мовлення, у тому числі з дислексією, розладами аутизму, ін. складними порушеннями розвитку (слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями) або тих, що пересуваються на візках.

Режим роботи Г. п. д. та організацію освітнього процесу схвалює педрада і затверджує керівник школи. Фінансування Г. п. д. здійснюється за кошти засновника та за ін. кошти, не заборонені законодавством.

Лит: 1. Алексеенко Т. Ф. Група подовженого дня // Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; В. Г. Кремень (ред.). Київ: Юрінком Інтер, 2008. 2. Закон України «Про освіту», зі змін. // Відомості Верховної Ради. 2017. № 38–39. 3. Наказ МОІНУ «Про затвердження порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» № 865/32317 від 25.06.2018 р.

Т. Ф. Алексеенко